



AVFALLSPLAN

Botkyrka Haninge Huddinge Nynäshamn Salem



Antagen av kommunfullmäktige:

Haninge	2011-11-17
Huddinge	2011-11-07
Nynäshamn	2011-10-19
Salem	2011-11-24
Botkyrka	2011-09-29





Innehåll

INLEDNING	4
Bakgrund	4
Kommunernas och SRVs ansvar	4
Uppföljning av tidigare avfallsplaner	4
Omvärldsförändringar	4
VISION	6
Redovisning av mål	8
Återanvändning	9
Återvinning av material	10
Hushåll, enbostadshus	10
Hushåll, flerbostadshus	11
Verksamheter	12
Återvinning av matavfall	13
Hushåll	13
Kommunala verksamheter	14
Övriga verksamheter	15
Farligt avfall	16
Nöjda kunder	17
Hushåll	17
Verksamheter	18
Transporter	19
MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	20
KOMMUNIKATION	20
TILLSYN	20
BILAGOR	23



Inledning

Den här avfallsplanen beskriver hur kommunerna Huddinge, Haninge, Botkyrka, Nynäshamn och Salem tillsammans med SRV återvinning AB (SRV) ska arbeta med avfallshanteringen fram till 2020. Begreppet ”vi” används i avfallsplanen och inbegriper Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och SRV. Avfallsplanen är ett samarbete mellan kommunerna och SRV. I bilaga 10, Avfallsplanens framtagande, beskriver vi arbetet mer utförligt. Planen beskriver målen för 2020 och hur långt vi ska ha kommit 2015. Varje år gör SRV handlingsplaner som ingår i SRV:s verksamhetsplanering, och följer upp avfallsplanen. Kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem kallas i den här avfallsplanen för kommunerna och området kallas för Södertörn.

Bakgrund

Syftet med en gemensam avfallsplan är att ge kommuninvånarna och verksamheter inom kommunerna förutsättningar för en bra avfallshandling och en hållbar utveckling på Södertörn. Avfallsplanen ska också bidra till ett starkare regionalt samarbete mellan kommunerna om framtidens avfallshandling. Målet med avfallsplanen är att få ett tydligt styrdokument som beskriver hur vi ska utveckla avfallshandling på Södertörn. Avfallsplanen ska ge en helhetsbild av avfallshandling i kommunerna.

Kommunernas och SRVs ansvar

Kommunerna har det övergripande ansvaret för att samla in hushållsavfallet, där SRV är kommunernas huvudman vad gäller avfallsfrågor. SRV samlar in och behandlar hushållsavfallet inklusive avfallet från kommunernas verksamheter. SRV ansvarar också för drift och skötsel av kommunernas återvinningscentraler. Vi beskriver den nuvarande organisationen i nuvarande avfallshandling inom kommunerna (bilaga 2). Kommuninvånarna kan kontakta sin kommun eller SRV om de har frågor om avfall.

Producenternas ansvar

Producenterna ansvarar för att det finns lämpliga insamlings- och behandlingssystem för vissa typer av avfall. Producenterna ska ta fram produkter som är resurssnåla, lätta att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen.

Producenterna ansvarar för följande avfall: förpackningar, däck, returpapper, bilar, elektriska och elektroniska produkter, batterier, läkemedel, radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor (t ex äldre rökdetektorer).

Verksamhetsavfall

Verksamheterna bestämmer själva vem som ska ta hand om det avfall från verksamheten som inte är hushållsavfall eller liknande. Verksamheterna ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt sätt. Verksamheterna är skyldiga att sortera ut det avfall som producenterna ansvarar för.

Uppföljning av tidigare avfallsplaner

Antalet mål i tidigare avfallsplaner har varierat mycket. Många mål har vi inte kunnat mäta och vi har inte heller följt upp och styrt arbetet utifrån målen. Detta vill vi ändra på nu när vi tagit fram nya mål. De nya målen inriktning skiljer sig däremot inte från tidigare avfallsplaner. Kommunerna kommer att fortsätta:

- samla in och behandla matavfall
- göra det möjligt att samla in mer farligt avfall
- göra det möjligt att sortera mer förpackningar.

De nya målen redovisar vi längre fram i avfallsplanen. Läs mer om uppföljning och slutsatser av befintliga avfallsplaners mål i bilaga 1. Uppföljning av tidigare avfallsplaner.

Omvärldsförändringar

Nuvarande avfallshandling inom kommunerna utgår framför allt från statistik och fakta för 2009 (bilaga 2). I övrigt utgår avfallsplanen från vad som gäller under 2010. Men omvärlden fortsätter att förändras och påverkar avfallsplaneringen i kommunerna. Nedan presenterar vi några trender som kan påverka kommunernas avfallshandling.

Nationell avfallsplan

Naturvårdsverket håller på att ta fram en ny nationell avfallsplan som kommer att ersätta den avfallsplan från 2005 som fortfarande gäller. Den utgår från kraven i det nya ramdirektivet för avfall och ska minska miljöpåverkan från avfallshandling. Planen kommer att ange inriktning på avfallsarbetet de kommande åren och ska vara klar under hösten 2011. Följande områden ingår:

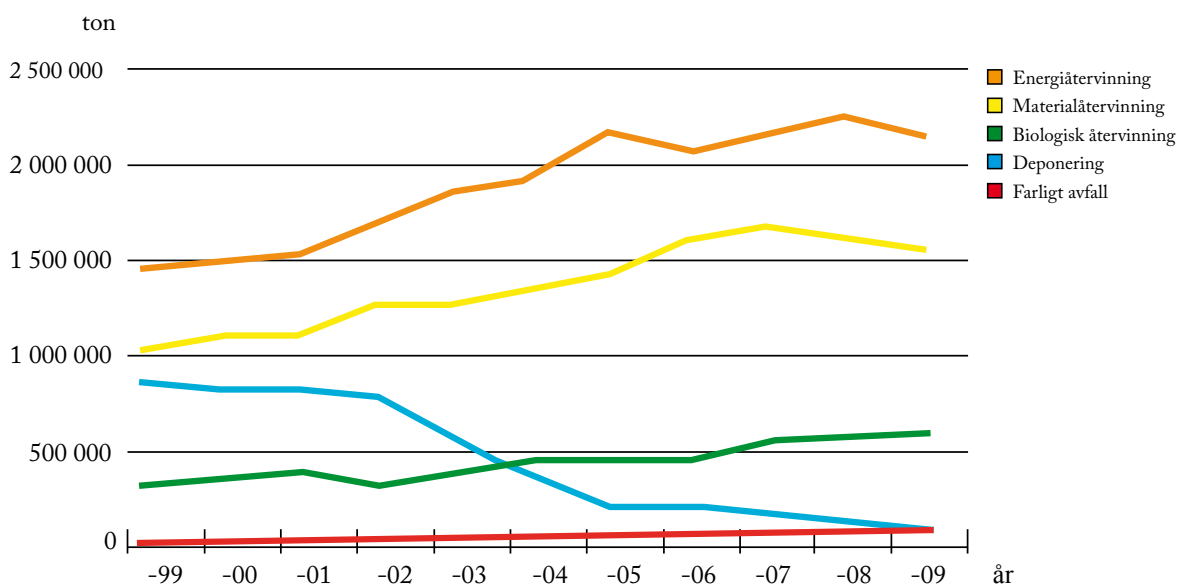
- Handtering av bygg- och rivningsavfall
- Återanvändning och återvinning av hushållsavfall
- Insamling av avfall från hushåll och nedskräpning
- Matspill i livsmedelskedjan
- Spridning av farliga ämnen från avfallshandling
- Illegal export av avfall till andra länder

Planen ska ge en vision om framtidens avfallshandling och innehålla ett avsnitt om generella riktlinjer för EU:s avfallshandling.

Behandlingstrender

Behandlingen av avfallet har förändrats i Sverige åren 1999–2009. Framför allt har deponeringen minskat medan återvinningen av material och energi samt biologisk behandling har ökat. Ett trendbrott inträffade 2008, när de totala mängderna

minskade på grund av lågkonjunkturen. Förmodligen kommer de långsiktiga trenderna att fortsätta efter detta tillfälliga trendbrott. Trenderna framgår av figur 1.



Figur 1: Bilden visar avfallstrend 1999-2009 (källa: Svensk Avfallshantering 2010; Avfall Sverige)

Insamlingstrender

I Sverige dominerar fortfarande den traditionella baklastande sopbilen insamlingsarbetet, men flerfacksfordon ökar och teknikutvecklas. Det är en följd av att flera kommuner har infört ett system med två fyrfackskärl för att kunna sortera matavfall, restavfall, förpackningar och tidningar. Sidlastarna har däremot

inte blivit fler. Allt fler fordon kör på biogas, ofta på grund av kommunernas krav i upphandlingar. Andra insamlingssystem är sopsug och underjordsbehållare. Dessa systemen blir allt vanligare, främst i storstäderna. Båda är bra ur arbetsmiljösynpunkt och ger upphov till färre transporter.

Det är lätt att göra rätt – alla invånare
och verksamheter bidrar till ett
långsiktigt hållbart samhälle.

Vision och mål

Vision

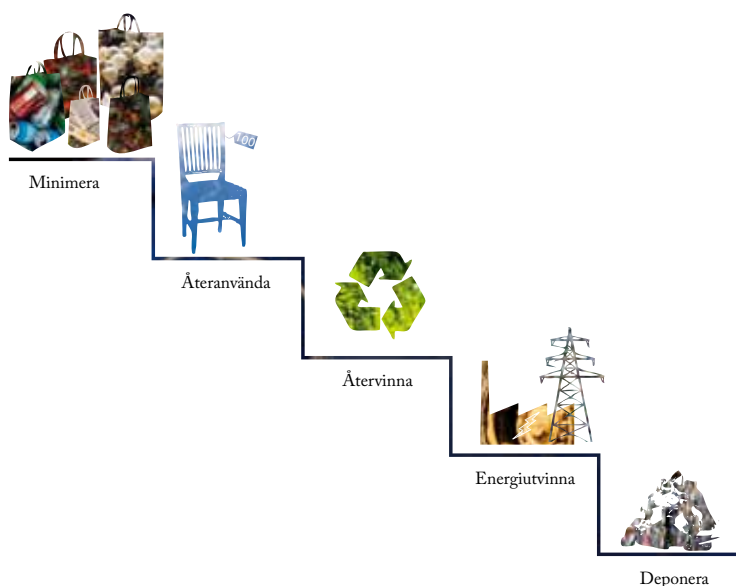
Kommunerna ska sträva efter att nå den gemensamma visionen för avfallshanteringen: Det är lätt att göra rätt – alla invånare och verksamheter bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle.

Mål

Målen är uppdelade på två delmål. Det första delmålet sträcker sig till 2015 och nästa delmål sträcker sig till 2020. Målen jämförs mot 2009 års värden om inget annat anges. För att uppnå målen tar SRV och kommunerna tillsammans fram ett antal aktiviteter för respektive mål. Aktiviteterna beskrivs i SRV:s årliga verksamhetsplan. Varje år sker en uppföljning av aktiviteter och måluppfyllelse. Uppföljningen sker via plockanalyser, enkäter, nöjd kund undersökning etc. SRV samordnar, sammanställer och utvärderar uppföljning av hela avfallsplanen. Uppföljningen av föregående års aktiviteter ligger till grund för nästkommande års aktiviteter. Utgångspunkten för målen är de nationella miljö kvalitetsmålen (God bebyggd miljö – delmål avfall), kommunens lokala mål för hållbar utveckling, Naturvårdsverkets nationella avfallsplan samt EU:s avfallstrappa (enligt EU-direktivet 2008/98/EG). Syftet med avfallstrappan är att använda den behandlingsmetod som lämpar sig bäst för varje avfallsslag och att om möjligt övergå till en för miljön bättre behandlingsmetod. En viktig del i trappan är att minimera avfallet och ambitionen är att informera om fördelarna med avfallsminimering.



Figur 2: Bilden visar uppbyggnaden av avfallsplanens mål.



Figur 3: Bilden visar EU:s avfallstrappa.

Redovisning av mål

Återanvända

Genom information och genom att skapa förutsättningar för återanvändning kommer återanvändningen att öka.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att införa återanvändning på ytterligare återvinningscentraler, att marknadsföra fördelarna med återanvändning på t ex hemsidor och i nyhetsbrev, att samarbeta med ideella organisationer eller liknande.

Uppföljning

Uppföljning sker genom enkät till kommuninvånarna.

MÅL

- 2015 ska 50 % av alla hushåll återanvända minst 6 gånger per år, dvs. skänkt, sålt eller köpt begagnat.
- 2020 ska 75 % av alla hushåll återanvända minst 6 gånger per år, dvs. skänkt, sålt eller köpt begagnat.

(2010 hade 32 % av alla hushållen återanvänt minst 6 gånger under året.
Källa: SRVs kundundersökning december 2010)

Återvinna material

Hushåll - enbostadshus

Vi styr avfallshanteringen till materialåtervinning genom att göra det lätt att sortera ut olika sorters avfall. Vi ska prioritera materialåtervinning framför energiutvinning. På så sätt kan vi dra nytta av redan nyttjade resurser samtidigt som utsläpp och energianvändning minskar.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelarna med fastighetsnära insamling på hemsidor, i nyhetsbrev, erbjuda tjänsten Sorterahemma eller liknande, delta på kommundagar eller andra kommunevenemang.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska minst 40 % av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.
- 2020 ska minst 60 % av enbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

(År 2009 hade 0 % av enbostadshusen fastighetsnära insamling av källsorterat avfall. Källa: SRVs statistik)

Återvinna material

Hushåll - flerbostadshus

Vi styr avfallshanteringen till materialåtervinning genom att göra det lätt att sortera ut olika sorters avfall. Vi ska prioritera materialåtervinning framför energiutvinning. På så sätt kan vi dra nytta av redan nyttjade resurser samtidigt som utsläpp och energianvändning minskar.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelarna med fastighetsnära insamling på hemsidor, i tidningar, att erbjuda tjänster som underlättar källsortering.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska minst 55 % av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.
- 2020 ska minst 65 % av flerbostadshusen ha fastighetsnära insamling av källsorterat avfall.

(År 2009 hade 49 % av flerbostadshusen fastighetsnära insamling av källsorterat avfall. Källa: SRV's statistik)

Återvinna material

Verksamheter - kommunala, andra offentliga och privata

Vi styr avfallshanteringen till materialåtervinning genom att göra det lätt att sortera ut olika sorters avfall. Vi ska prioritera materialåtervinning framför energiutvinning. På så sätt kan vi dra nytta av redan nyttjade resurser samtidigt som utsläpp och energianvändning minskar.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att erbjuda tjänster som underlättar källsortering.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska minst 70 % av verksamheterna ha källsortering.
- 2020 ska minst 80 % av verksamheterna ha källsortering.

(År 2009 hade 50 % av verksamheter ha källsortering. Källa: SRVs statistik)

Återvinna matavfall

Hushåll

Det ska vara möjligt för invånare att sortera ut matavfall och på så sätt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Återvunnet matavfall ska nyttjas som biogas och växtnäring.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelar med utsortering av matavfall på hemsidor och nyhetsbrev, att erbjuda tjänster som möjliggör utsortering av matavfall, att via taxan styra kunden att sortera ut matavfall.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska minst 50 % av alla hushåll sortera ut matavfall.
- 2020 ska minst 70 % av alla hushåll sortera ut matavfall.

(2009 samlades 0 % av hushållens matavfall in för biologisk behandling, 8 % av hushållen hemkomposterade. Källa: SRVs statistik)

Återvinna matavfall

Kommunala verksamheter

Det ska vara möjligt för kommunala verksamheter att sortera ut matavfall och på så sätt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Återvunnet matavfall ska nyttjas som biogas och växtnäring.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelar med utsortering av matavfall på hemsidor och i nyhetsbrev, att erbjuda tjänster som möjliggör utsortering av matavfall, att via taxan styra verksamheter att sortera ut matavfall.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska 80 % av de kommunala verksamheterna sortera ut matavfall.
- 2020 ska alla kommunala verksamheter sortera ut matavfall.

(2009 sorterade ca 40 % av de kommunala verksamheterna ut matavfall.
Källa: SRVs statistik)

Återvinna matavfall

Övriga verksamheter - ej kommunala

Det ska vara möjligt för övriga verksamheter att sortera ut matavfall och på så sätt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle. Återvunnet matavfall ska nyttjas som biogas och växtnäring.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelarna med utsortering av matavfall på hemsidor och i nyhetsbrev, att erbjuda tjänster som möjliggör utsortering av matavfall, att via taxan styra verksamheter att sortera ut matavfall.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska 30 % av övriga verksamheter sortera ut matavfall.
- 2020 ska 45 % av övriga verksamheter sortera ut matavfall.

(År 2009 sorterade ca 15 % av övriga verksamheter ut matavfall. Källa: SRV:s statistik)

Farligt avfall

Farligt avfall får inte blandas med annat avfall. Vi ska informera invånare och verksamhetsutövare vad farligt avfall är samt hur och var det kan lämnas in för omhändertagande.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att marknadsföra fördelar med utsortering av farligt avfall på hemsidor, i tidningar, återkoppla till kunden vid felsortering, att införa mobil insamling för farligt avfall och genomförande av tillsynsprojekt.

Uppföljning

Uppföljning sker genom SRVs plockanalyser.

MÅL

- 2015 ska mängden felsorterat farligt avfall vara noll.
- 2020 ska mängden felsorterat farligt avfall vara noll.

(2010 var mängden felsorterat farligt avfall 0,43 %. Källa: SRVs plockanalys 2010.)

Nöjda kunder

Hushåll

Om invånarna är nöjda med avfallshanteringen kommer det att vara lättare att få dem att källsortera mer.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att erbjuda tjänster som underlättar källsortering t ex Sorterahemma, delta på kommundagar eller andra evenemang för att informera om källsortering samt att erbjuda studiebesök på Sofielunds återvinningsanläggning eller på någon av de nio återvinningscentralerna.

Uppföljning

Uppföljning sker genom kundundersökning som görs av SRV.

MÅL

- 2015 ska 75 % av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen.
- 2020 ska 80 % av kommuninvånarna vara nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen.

(2010 var 72 % nöjda eller mycket nöjda med avfallshanteringen. Källa: SRVs kundundersökning våren 2010.)

Nöjda kunder

Verksamheter - kommunala, andra offentliga och privata

Om verksamheterna är nöjda med avfallshandlingen kommer det att vara lättare att få dem att källsortera mer.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att erbjuda tjänster som underlättar källsortering, att erbjuda studiebesök på Sofielunds återvinningsanläggning eller på någon av de nio återvinningscentralerna.

Uppföljning

Uppföljning sker genom kundundersökning som görs av SRV.

MÅL

- 2015 ska 70 % av verksamheterna vara nöjda med avfallshandlingen.
- 2020 ska 75 % av verksamheterna vara nöjda med avfallshandlingen.

(2010 var 64 % nöjda eller mycket nöjda med avfallshandlingen. Källa: SRVs kundundersökning våren 2010.)

Transporter

Transporter i samband med avfallshantering ger upphov till utsläpp av bland annat koldioxid. Vi kan göra transporterna mer klimatsmarta genom att effektivisera transportsystem och välja miljövänligare drivmedel.

Aktiviteter

Exempel på aktiviteter kan vara att köpa in nya bilar som går att köra på biobaserat bränsle, att ställa krav om biobaserade bränslen i upphandlingar, att kontinuerligt utvärdera nya biobaserade bränslen.

Uppföljning

Uppföljning sker genom statistik från SRV.

MÅL

- 2015 ska 80 % av SRVs transporter vara fossilbränslefria.
- 2020 ska 85 % av SRVs transporter vara fossilbränslefria.

(2010 gick 21 % av transporterna med fossilfritt drivmedel. Källa: SRVs statistik.)

Miljökonsekvensbeskrivning

Avfallsplanens mål innebär förändringar jämfört med dagens system. Syftet med miljökonsekvensbeskrivning av målen är att integrera miljöaspekter i planen för att främja en hållbar utveckling. En utförlig miljökonsekvensbeskrivning finns i bilaga 6.

Avfallsplanen kan påverka miljön positivt på följande sätt:

- Vi förbättrar kvaliteten (renare och tydligare avfallsfraktioner), utbudet och servicen på de systemlösningar som redan idag fungerar väl.
- Vi bidrar till att uppfylla nationella, regionala och lokala miljömål. Särskilt positiv effekt har avfallsplanen på miljömålen *god bebyggd miljö*, *giftfri miljö* och *begränsad klimatpåverkan*.
- Vi ökar kunskapen om farligt avfall och förbättrar tillgängligheten på återvinningscentraler, vilket leder till minskade utsläpp av miljögifter. Detta har en positiv effekt på miljömålet *giftfri miljö*.
- Vi minskar utsläppen av växthusgaser genom att samla in matavfall för utvinning av biogas.
- Vi minskar utsläppen av koldioxid med fossilt ursprung genom att använda mer biogas och andra alternativa drivmedel. Detta leder till positiva effekter på miljömålet *begränsad klimatpåverkan*.

Kommunikation

Effektiv kommunikation samt tydlig och lättillgänglig information är avgörande för att få allt fler att sortera mer och för att uppnå en välfungerande avfallshantering. Kommunen har informationsansvaret men det utförs av SRV som har tillsatt resurser för detta. Årligen kommer en kommunikationsplan tas fram som beskriver kommande års aktiviteter för att bli nå målen i avfallsplanen.

I nuläget informerar vi om avfall främst på följande sätt:

SRVs hemsida:	via hemsidan är det lätt att säsongsanpassa informationen och gå ut med viktiga nyheter.
SRVs kundservice:	svarar på kommuninvånarnas och verksamheters frågor kring avfallshantering.
Mitt SRV:	ett nyhetsbrev för alla hushållskunder inom kommunerna. Nyhetsbrevet syftar till att entusiasmera till ökat intresse kring källsortering.
Annonser:	annonser både för hushåll och företag.
Evenemang:	evenemang för både hushåll och företag.

Tillsyn

Kommunerna ansvarar för tillsyn av avfallsanläggningar och nedlagda deponier med undantag för Sofielunds återvinningsanläggning och oljeraffinaderiet Nynas AB. Kommunerna ansvarar för tillsyn av avfallstransporter inom sina respektive kommuner. När det gäller gränsöverskridande avfallstransporter har kommunerna ett delat ansvar med Länsstyrelsen. Kommunerna ansvarar även för tillsyn över den kommunala renhållningsskyldigheten och hur insamlingen av producentansvarsavfall lokalt uppfyller kraven (i övrigt Naturvårdsverket). I miljötillsynsförordningen står beskrivet ytterligare om tillsyn. I bilaga 3, *Anläggningar för hantering av avfall*, finns en förteckning över anläggningar som hanterar avfall och i bilaga 4, *Nedlagda deponier*, finns en förteckning över nedlagda deponier.









Framtagen i samarbete med

